

A vadászatra jogosultak feladatai az afrikai sertéspestis (ASP) megelőzésével és korai felismerésével kapcsolatban --- 2016. december

Az afrikai sertéspestis (ASP) járványügyi helyzete Kelet-Európában, valamint az Európai Unió balti tagállamaiban (Észtországban, Lettországon és Litvániában) 2016. második félévében tovább romlott. Az elmúlt hónapokban Lengyelországban és Ukrajnában az ASP számos kitörését észlelték nagyüzemi és kistermelői (háztáji) sertésállományokban, valamint vaddisznókban. Október elején a Moldovai Köztársaság északi részén is megállapították a betegséget kistermelői sertésállományokban.

Az európai unió ASP-vel foglalkozó szakértőinek 2016-os elemzése szerint az ASP behurcolásának kockázata Szlovákiában és Romániában nagy, míg Magyarország esetében jelenleg közepes. A járványügyi helyzet kedvezőtlen alakulása következtében **a hazai vaddisznó- és sertésállomány veszélyeztetettsége folyamatosan nő.**

A betegségtől mentes régiókba /országokba az ASP vírusa behurcolható az országhatárokon átjáró, fertőzött vaddisznó kondákkal, a nem megfelelően tisztított és fertőtlenített állatszállító járművekkel, a tiltott módon (illegálisan) behozott sertésszállítmányokkal, a fertőzött állatokból származó sertéshússal és nem hőkezelt sertéshús-készítményekkel, de a kamion parkolókból származó élelmiszerhulladék is fertőző forrás lehet.

Az EU balti tagállamaiba és Lengyelországba az ASP vírusát a szomszédos országokból (Oroszországból és Fehéroroszországból) átvándorló, fertőzött vaddisznó kondák hurcolták be, mert az első eseteket a határ menti övezetben és elhullott vaddisznókban állapították meg.

A fentiekre tekintettel a megyei állategészségügyi hatóság (élelmiszerlánc-felügyeleti szerv), a megyei vadászati hatóság, valamint a megyei vadászati érdekképviselő vezetői és munkatársai 2016. november 18-án Miskolcon egyeztető megbeszélést tartottak az ASP megelőzésével és korai felismerésével kapcsolatos időszaki feladatokról.

Itthon fontos állat-járványügyi és vadegészségügyi feladat, hogy a vaddisznókban megjelenő ASP betegséget korán felismerjük és a fertőzőség házi sertésekre való áttérjedését minden lehetséges eszközzel megakadályozzuk.

A résztvevők kiemelték a törvényi előírások betartásának fontosságát, különös tekintettel a vad védelméről, a vadgazdálkodásról, valamint a vadásatról szóló, többször módosított 1996. évi LV. törvény 35.§ (1) és (2) bekezdéseire:

„(1) A vadászatra jogosult köteles megtenni mindazokat az intézkedéseket, amelyek a vadállománynak az állatbetegségektől való megóvása, a beteg vad gyógyítása, az állatbetegségek megszüntetése és terjedésének megakadályozása érdekében szükségesek.

(2) A vadászatra jogosult az (1) bekezdésben foglaltak végrehajtása érdekében köteles:

a) a fertőző állatbetegség gyanúját vagy fellépését, valamint a vadállományban tapasztalható jelentősebb elhullást,

b) a növényvédő szer által a vadban okozott károsodást vagy annak gyanúját az élelmiszerlánc-felügyeleti szervnek haladéktalanul jelenteni.”

A vadászatra jogosultakat érintő fontosabb feladatokat néhány pontban összefoglaltuk:

1. Az elejtett vaddisznók klasszikus sertéspestis (KSP) és afrikai sertéspestis (ASP) monitoring vizsgálatainak keretében a megyei állategészségügyi hatóság által *előírt mintavételeket* a 2016/2017-es vadászati év végéig *kötelező teljesíteni.* Ezekből a mintákból a NÉBIH vizsgáló

laboratóriumi *állami költségen* elvégzik a KSP és az ASP kimutatására /kizárására irányuló vizsgálatokat.

2. A szabad vadászterületen vaddisznók között észlelt, *több állatot érintő megbetegedést*, vagy *elhullást* soron kívül *be kell jelenteni* a vadászterület helye szerint illetékes járási főállatorvosnak (az ASP és a KSP betegségekre irányuló laboratóriumi diagnosztikai vizsgálatok érdekében).

3. Vadaskertekben, vadasparkokban, vadfarmokon vaddisznók között tapasztalt megbetegedéseket, elhullásokat soron kívül *be kell jelenteni* a területileg illetékes járási főállatorvosnak.

4. A betegség tünetei miatt kilőtt, vagy elhullott vaddisznókon kívül *az országúton elütött vaddisznókból is indokolt a mintavétel* (lép-, vese-, máj- és tüdődarab, néhány nyirokcsomó) az ASP és a KSP betegségekre irányuló laboratóriumi diagnosztikai vizsgálatokhoz.

5. Vaddisznók zárt területre való vásárlását, vagy szabad vadászterületre történő kihelyezését *előzetesen jelentsék be* az illetékes járási főállatorvosnak is.

6. A vadászterületen *ne szórjanak szét* olyan hulladékot, amely *állati eredetű élelmiszerek maradványát* is tartalmazza.

7. Ha az egyéni vagy a hivatásos vadász saját udvarában házi sertéseket tart, akkor *minden vadászatot követően cserélje le ruházatát és lábbelijét* mielőtt sertései itatásához, vagy etetéséhez fogna. Meg kell előzni, hogy a vaddisznó zsigereléséből származó nyesedékhez és hulladékhhoz a házi sertések hozzáférjenek.

8. *Sertéstartó udvarokban szabad vadászterületről befogott vaddisznókat elhelyezni tilos!*

9. *Nagyüzemi sertéstartó telepen* állatgondozóként *dolgozó vadászok* a munkakezdés előtt *tájékoztassák a telepvezetőt* arról, ha előzőleg olyan vadászatot vettek részt, ahol a vaddisznók zsigerelésekor, vagy egyéb jelek alapján felmerült *bármilyen fertőző betegség gyanúja*.

10. Vezessenek pontos *nyilvántartást* az etető és szóró helyekről, valamint a természetes vízfolyásokról, itatóhelyekről is. Ezek rendszeres *ellenőrzése* fontos járványügyi információkkal szolgálhat.

11. *Mérjék fel a vadászterületen élő vaddisznó kondákat*, azok létszámát és mozgását, mert egyes kondák „eltűnése”, kipusztulása az ASP jelenlétére is utalhat.

12. Az ASP-vel fertőzött országokból érkező *vendégvadászokat kérjék meg* arra, hogy ne hozzanak magukkal sertés-, vagy vaddisznóhúsból készült élelmiszereket.

A megyei állategészségügyi hatóság és a megyei vadászati hatóság (a 2017. január 1-től életbe lépő szervezeti változásoktól függetlenül) *elvárja*, hogy a fent említett feladatok végrehajtásában a vadászatra jogosult társaságok együttműködjenek.

Dr. Hajtós István